

GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR
PRELIMINARY YEAR M.D./M.S. (AYU.) EXAMINATION - OCTOBER - 2018

PAPER – I (COMPULSARY)

RESEARCH METHODOLOGY & MEDICAL STATISTICS

Date :08-10-2018
Monday

Time : 9:00 a.m. to 12:00 p.m.

सूचना : पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामपयोगः कर्तव्यः ।

Separate answer book are to be used for the each part.

SECTION- A

1. 'डाटा मायनिंग टेकनिक्स' सविस्तरेण वर्णयत । 20
Describe about 'Data mining techniques' in detail.
2. दशविध परीक्ष्य भावाः एवं तेषाम् संशोधन प्रक्रियायां महत्त्वं सविस्तरेण लिखत । 20
Explain the Dashavidha Parikshya Bhava and their importance in research process.
3. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
(A) स्कोपस । Scopus.
(B) तद्विद्यसंभाषायाः । Tadvidya Sambhasha.
(C) राष्ट्रीय फार्माकोव्हिजिलेन्स कार्यक्रम । National Pharmacovigilance Program.
(D) आई. इ. सी. । I.E.C.

SECTION- B

4. 'टी' परीक्षा वर्णिकृत्वा, युग्मानयुग्म च 'टी' परीक्षाप्रयोगार्थं विभिन्न स्थित्यौ सूत्रं च 20
लिखत ।
Define the 't' test, write different situation in which paired and unpaired 't' test are applied, along with formula.
5. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
(A) परसेन्टाइल । Percentile.
(B) जैविक सांख्यिकी । Vital statistics.
(C) स्टैन्डर्ड डेविएशन । Standard Deviation.
(D) 'एफ' टेस्ट । 'F' test.

GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR
PRELIMINARY YEAR M.D./M.S. (AYU.) EXAMINATION - OCTOBER - 2018
PAPER – II (OPTIONAL)

AYURVED SAMHITA & SIDDHANTA

Date :09-10-2018
Tuesday

Time : 9:00 a.m. to 12:00 p.m.

- सूचना : (१) सर्वे प्रश्नाः अनिवार्याः । All questions are compulsory.
(२) विभाग 'A' एवं 'B' पृथक् उत्तरपत्रे लेखनीयाः ।
Write Part 'A' and 'B' in separate answer sheet.

SECTION - A

1. चरकोक्त स्वस्थचतुष्कस्य महत्त्वं वर्णयित्वा वर्तमानकालेऽस्य उपादेयतामपि विवेचयत । 15
Describe the importance of "Swastha Chtushka" of Charaka and also explain it's utility in present era.
2. पाण्डुलिपि संरक्षणविधि लिखित्वा ताडपत्रीय पाण्डुलिपिनां संग्रहणार्थं अनुकूल प्रतिकूल वातावरणं वर्णयत । 15
Write the conservation method of manuscripts and describe favourable and unfavourable conditions for storage of Palm leaf manuscripts.
3. टिप्पणी कार्याः । Write short note - 20
(a) प्रधानस्य प्रधानेन कल्पनयोः भेदम् । Difference between Pradhanasya and Pradhanena Kalpana.
(b) घुणाक्षर न्यायः (ससंदर्भम्) । Ghunakshara Nyaya (with reference).
(c) वाक्यदोषम् (सोदाहरणम्) । Vakyadosha (with examples).
(d) सुश्रुतानुसारेण निग्रह हेतवः । 'Nigraha Hetavah' according to Sushruta.

SECTION - B

4. सांख्यदर्शनस्य के सिद्धान्ताः आयुर्वेदे सन्निविष्टाः, तेषां विवेचनमुदाहरणेन सह क्रियताम् । 15
Which Principles of Sāmkhya Darshana have been included in Ayurveda ? Describe with examples.
5. गुणसिद्धान्तं विविच्य तस्य चिकित्सार्थं प्रायोगिकं महत्त्वं च लिखत । 15
Explain the concept of Guna and also write its applicability and importance in treatment.
6. टिप्पणी कार्याः । - Write short note - 20
(a) शब्द प्रमाणम् । Shabda Pramana.
(b) त्रिगुण । Triguna.
(c) व्यायाम । Vyayama.
(d) अभ्युपगम सिद्धान्त । Abhyupagama Siddhanta.

GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR
PRELIMINARY YEAR M.D./M.S. (AYU.) EXAMINATION - OCTOBER - 2018
PAPER – II (OPTIONAL)

KAYACHIKITSA

Date :09-10-2018
Tuesday

Time : 9:00 a.m. to 12:00 p.m.

सूचना - पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामपयोगः कर्तव्यः ।
Separate answer book are to be used for the each part.

PART - A (50 Marks)

1. विस्तृत आतुरवृत्तस्य महत्वं लिखित्वा, अष्टविध परीक्ष्यस्य चिकित्सकीय योजना प्रतिपादयत् ।
Explaining in detail the importance of detailed history taking, describe clinical implementation of Ashtavidha Pariksha. (15)
2. आमशब्दस्य व्याख्यां कृत्वा, धातुप्रदोषविकाराणां लक्षणसहितं वर्णनं कृत्वा, तस्या चिकित्सासूत्राणि सोदाहरण विवेचयत् ।
Defining the term Ama, describe in detail Dhatu Pradoshaja Vikara along with its symptoms and line of treatment with illustrations. (15)
3. टिप्पणी कार्या : । Write short note : (20)
 - (a) अनुपानमहत्त्व । Importance of Anupana.
 - (b) कायचिकित्सायां शोधनचिकित्सा महत्त्व । Importance of Shodhana Chikitsa in Kayachikitsa.
 - (c) शिर्षणत्त्रिकायां परीक्षणस्य पद्धति । Cranial Nerve examination.
 - (d) आयुर्वेद एवं आधुनिकमतानुसार मूत्रपरीक्षा विधि ।
Urine examination methods in Ayurved and modern medicine.

PART - B (50 Marks)

4. मनोवहस्रोतस् विकाराणां सम्प्राप्ति वर्णयित्वा, अपस्मारस्य व्युत्पत्ति सम्प्राप्ति पुरःसर चिकित्सा व्यवस्था लिखत ।
Describing the Samprapti of Manovaha Srotas Vikara, write the etymology, pathogenesis and line of treatment of Apasmar. (15)
5. अधोलिखितां प्रचलितौषधानां प्रमुख घटकद्रव्याणि, रोगहरत्वं कर्माणि च लिखत ।
Mention the main ingredients, indications and mode of action of following formulations (15)

१। लवणभास्कर चूर्ण - Lavanabhaskara Churna.	२। पथ्यादि काथ - Pathyadi Kwatha.
३। च्यवनप्राशअवलेह - Chyavanaprasha Avaleha.	४। कल्याणकघृत - Kalyanak Ghrita
५। चन्द्रप्रभावटी - Chandraprabhavati.	
6. टिप्पणी कार्या : । Write short note : (20)
 - (a) अल्ट्रासाउण्ड परीक्षणस्य सिद्धान्ताः उपयोगिता च
Basic principles and utility of ultrasonography.
 - (b) तीव्रज्वर अवस्थायां आत्ययिक चिकित्सा - Emergency management of hyperpyrexia.
 - (c) प्राणवहस्रोतसविकाराः चिकित्सासिद्धान्ताः - Line of treatment of Pranavaha Srotasa Vikara.
 - (d) हृत्फुफ्फुसीयपुनर्जीवन - Cardio pulmonary resuscitation.

GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR
PRELIMINARY YEAR M.D./M.S. (AYU.) EXAMINATION - OCTOBER - 2018

PAPER – II (OPTIONAL)

PANCHAKARMA

Date :09-10-2018
Tuesday

Time : 9:00 a.m. to 12:00 p.m.

सूचना : पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामपयोगः कर्तव्यः ।
Separate answer book are to be used for the each part.

SECTION- A

1. चिकित्सायाः मौलिकसिद्धान्तानाम् अभिलिख्येत । 15
Write down the fundamental principles of Chikitsa.
2. हृदय एवं रसरक्तसंवहन स्रोतस्य परीक्षणविधिं वर्णयत् । 15
Describe the methodology of cardiovascular system examination.
3. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
(A) आमवातसंधिवातयोः भेदः । Difference between Amavata and Sandhivata.
(B) क्रेनियल नर्व परीक्षणाय विधि । Cranial nerve examination.
(C) मोटरसिस्टम परीक्षणाय विधि । Motor system examination.
(D) लैफ्ट वैन्ट्रिकुलर हाइपरट्रोफी रोगायः ई.सी.जी. कः उपलब्धिम् ।
E.C.G. findings of left ventricular hypertrophy.

SECTION- B

4. संसर्जन कर्मस्य विस्तृत विवेचनं कुरुत । 15
Write in detail about Samsarjana Karma.
5. अग्नि-कोष्ठयोः प्रायोगिक स्वरूपम् वर्णयत् । 15
Describe applied aspect of Koshtha and Agni.
6. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
(A) शोधनार्थं त्रिविधकर्मम् । Trividha Karma for Shodhana.
(B) पंचकर्माथं यन्त्राणां सम्भावित परीवर्तनम् ।
Possible modifications in Panchakarma instruments and equipment.
(C) पर्यावरणानुरूपं पंचकर्मागारम् । Eco friendly Panchakarma theatre.
(D) शोधने पूर्वकर्माणां महत्त्वम् । Importance of Poorvakarma in Shodhana.

GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR
PRELIMINARY YEAR M.D./M.S. (AYU.) EXAMINATION - OCTOBER - 2018

PAPER – II (OPTIONAL)

DRAVYAGUNA

Date :09-10-2018
Tuesday

Time : 9:00 a.m. to 12:00 p.m.

सूचना - पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामपयोगः कर्तव्यः ।
Separate answer book are to be used for the each part.

PART - A (50 Marks)

1. बृहत्त्रयानुसारेण पञ्चमहाभूतसिद्धान्तस्य वर्णनं कृत्वा अस्याधारे द्रव्याणां वर्गीकरणं कुरुत ।
Define 'Panchamahabhuta Siddhanta' according to Brihatrayi and classify 'Dravya' on its basis. (15)
2. गुणानां चिकित्सकीय महत्त्वं प्रतिष्ठादयन् त्रिदोष सिद्धान्तेण सम्बन्ध विवेचयत् ।
Describe the clinical significance of 'Guna' and its co-relation with 'Tridosha Siddhanta'. (15)
3. टिप्पणी कार्याः । Write short note : (20)
 - (a) किञ्चित् रसेन कुरुते कर्म । Kinchit Rasena Kurute Karma
 - (b) भेषज्य सेवनस्यकालं । Bhaisjya Sevana Kala.
 - (c) मेध्य कर्म । Medhyakarma.
 - (d) (१) गुडूची (२) विडङ्ग एतयो चत्वारि पर्यायाः वर्णयत ।
Explain any four synonyms of each (1) Guduchi (2) Vidanga.

PART - B (50 Marks)

4. निघण्टुनां विकासक्रमं वर्णयन् 'भावप्रकाश निघण्टुम्' इत्यस्य संक्षिप्त वर्णनं कुरुत ।
Describe the evolution of 'Nighantu' and briefly describe 'Bhavaprakasha Nighantu'. (15)
5. द्रव्याणां गुणवत्ता, संरक्षणं योग्यतां च आधारे भेषज मानकीकरणस्य वर्णनं कुरुत ।
Describe the procedures of 'Drug Standardization' with special emphasis on parameters of quality, safty and efficacy of drug. (15)
6. टिप्पणी कार्याः । Write short note : (20)
 - (a) 'फार्माकोविजिलन्स' आयुर्वेदे आवश्यकता । Need of Pharmacovigilance in Ayurveda.
 - (b) नामरूपविज्ञानस्य द्रव्यगुणशास्त्रे आवश्यकता ।
Importance of Pharmacognosy in Dravyaguna.
 - (c) प्रवृत्तिरुभयस्तु । Pravrttirubhayastu.
 - (d) अग्रय औषधस्य चिकित्सकीय महत्त्वम् । Clinical significance of Agrya Aushadha.

GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR
PRELIMINARY YEAR M.D./M.S. (AYU.) EXAMINATION - OCTOBER - 2018

PAPER – II (OPTIONAL)

RASASHASTRA & BHAISHAJYA KALPANA

Date :09-10-2018
Tuesday

Time : 9:00 a.m. to 12:00 p.m.

सूचना - पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामपयोगः कर्तव्यः ।
Separate answer book are to be used for the each part.

PART - A (50 Marks)

1. क्षेत्रीकरण, रसाजीर्ण एवं रसाजीर्णस्य चिकित्सा अनुषंगेण रसचिकित्सा विस्तृततः वर्णयत् ।
Explain in detail Rasachikitsa with reference to Kshetrikarana, Rasajirna and treatment of Rasajirna. (15)
2. औषधीयोगकल्पस्य मूलभूत सिद्धान्ताः विस्तृततयः प्रतिपादयत् ।
Explain in detail basic principles of Aushadhi Yoga Samyojana (compounding formulation). (15)
3. टिप्पणी कार्याः । Write short note : (20)
 - (a) रसौषधी कल्पस्य जी.एम.पी. (आदर्श निर्माण पद्धति) GMP for Rasaushadhi.
 - (b) अवलेह सिद्धलक्षणानि । Avaleha Siddhi Lakshana.
 - (c) अमृतीकरण । Amrutikarana.
 - (d) नासा औषधप्रयोग मार्ग । Nasal route of drug administration.

PART - B (50 Marks)

4. औषधीकल्पायाः विश्लेषणात्मक प्रामाणिकरणस्य पद्धत्याः ।
Methods of Analytical validation of Ayurvedic formulations. (15)
5. औषधी वनस्पती कौषस्य अनुसंधाने महत्वम् ।
Importance of data base of medicinal plants in Research. (15)
6. टिप्पणी कार्याः । Write short note : (20)
 - (a) आई.सी.पी. तंत्रज्ञानस्य औषधीनिर्माण विकासे उपयोगिता । Use of ICP in drug research.
 - (b) चिकित्सीय औषधीगुणधर्म शास्त्रस्य आयुर्वेदिय औषधी अनुसंधाने महत्वम् ।
Significance of clinical pharmacology in Ayurvedic drug research.
 - (c) गुणसूत्रीयविषाक्तता पकीक्षण पद्धत्याः । Genotoxicity studies.
 - (d) दीर्घकाल धारणक्षम नियंत्रित वटी कल्पना । Sustained released tablets.

GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR
PRELIMINARY YEAR M.D./M.S. (AYU.) EXAMINATION - OCTOBER - 2018

PAPER – II (OPTIONAL)

SHALYA TANTRA

Date :09-10-2018
Tuesday

Time : 9:00 a.m. to 12:00 p.m.

सूचना - पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामपयोगः कर्तव्यः ।
Separate answer book are to be used for the each part.

PART - A (50 Marks)

1. उदरपरिक्षणविधी लिखित्वा तीव्र उदरशूलस्य व्याधीव्यवच्छेद निदान लिखत ।
Write down the method of abdominal examination and differential diagnosis of the acute abdomen. (15)
2. गुदगत व्यवहार शारीर लिखित्वा गुदपरिक्षण विधी एवं गुदगत रक्तस्रावस्य व्याधी व्यवच्छेद लिखत ।
Write down applied anatomy of Anorectum, examination of per rectum and differential diagnosis of the per rectal bleeding. (15)
3. टिप्पणी कार्या : । Write short note : (20)
 - (a) व्हॅसोवेगल शौक । Vasovagal Shock.
 - (b) रक्तस्तंभन । Haemostasis.
 - (c) दशवीध परिक्षा । Dashvidha Pariksha.
 - (d) व्रणअवस्था । Vrana Avastha.

PART - B (50 Marks)

4. क्षारसूत्र निर्माण विधी वर्णयत एवं तस्य अर्श, भगंदर रोगेन उपयोगिता संदर्भसहित प्रतिपादयेत ।
Describe the procedure of Ksharasutra preparation and explain the method of Ksharasutra application in piles and fistula with references. (15)
5. आयुर्वेद एवं आधुनिक मतेन निर्जीवाणुकरणस्य विधि एवं तस्य शल्यतंत्रेन महत्त्वं प्रतिपादयेत ।
Explain the procedure and surgical importance of sterilization as per Ayurved and modern point of view. (15)
6. टिप्पणी कार्या : । Write short note : (20)
 - (a) अग्निकर्म कार्मुकता । Mode of action of Agnikarma.
 - (b) स्थानिक संज्ञानाश । Local anesthesia.
 - (c) स्वस्तिक यन्त्र । Swastika Yantra.
 - (d) सिरावेध । Siravedha.

GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR
PRELIMINARY YEAR M.D./M.S. (AYU.) EXAMINATION - OCTOBER - 2018

PAPER – II (OPTIONAL)

SHALAKYA TANTRA

Date :09-10-2018
Tuesday

Time : 9:00 a.m. to 12:00 p.m.

सूचना - पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामपयोगः कर्तव्यः ।
Separate answer book are to be used for the each part.

PART - A (50 Marks)

1. विभिन्न आचार्या मतानुसारेण नेत्रक्रियाकल्पस्य वर्गीकरणं कुरुत् एवं अञ्जनकर्मस्य सविस्तारं वर्णनं कुरुत् ।
Enumerate the Netrakriyakalpa according to different Acharyas and explain Netra Anjana in detail. (15)
2. स्त्रीलाइजेशनस्य व्याख्या एवं प्रकारस्य सविस्तारं वर्णनं कुरुत् ।
Define sterilization and explain different types of sterilization in detail. (15)
3. टिप्पणी कार्याः । Write short note : (20)
 - (a) कर्णपूरण । Karnapoorana.
 - (b) व्योषादीवती एवं षड्बिन्दुतैलम् । Vyoshadivati and Shadbindutaila.
 - (c) नेत्ररोगस्य पथ्यापथ्यम् । Pathyapathya in Netra Roga.
 - (d) सर्वेन्द्रियानाम नयनं प्रधानम् । Sarvendriyanam Nayanam Pradhanam.

PART - B (50 Marks)

4. Biomedical waste इत्यस्य व्यवस्थापन किदृशं क्रियते तद् वर्णयत् ।
Describe how to handle Biomedical waste. (15)
5. Optics एवं Refractions विषयाणां सिद्धान्ताः वर्णयत् ।
Describe fundamentals of optics and refractions. (15)
6. टिप्पणी कार्याः । Write short note : (20)
 - (a) पेरीमिटरि । Perimetry.
 - (b) ए - स्कान । A Scan.
 - (c) बी - स्कान । B Scan.
 - (d) एफ.एफ.ए. (फंडस फ्ल्युरोसीन एन्झियोग्राफी) FFA (Fundus Fluorescein Angiography)

GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR
PRELIMINARY YEAR M.D./M.S. (AYU.) EXAMINATION - OCTOBER - 2018

PAPER - II (OPTIONAL)

ROG NIDAN VIKRITI VIGYAN

Date : 09-10-2018
Tuesday

Time : 9:00 a.m. to 12:00 p.m.

सूचना : पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामपयोगः कर्तव्यः ।
Separate answer book are to be used for the each part.

SECTION- A (50 MARKS)

1. Malaria ज्वरं संदर्भे षट्क्रियाकालस्य उपयोगिता व्याख्यायताम् । 15
Describe the clinical utility of Shatkriyakala in context of malaria.
2. ग्रहणी व्याधि उत्पत्तौ अग्नेः भूमिकां स्पष्टयत् । 15
Describe role of Agni in development of disease Grahani.
3. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
(A) अन्योन्य आवरण । Anyonya Avarana.
(B) स्रोतसां चिकित्सायां महत्त्वं । Clinical importance of Srotasa.
(C) हृद्रोगस्य उपद्रवाः । Upadrava of Hridroga.
(D) नानात्मज विकाराः । Nanatmaja Vikara.

SECTION- B (50 MARKS)

4. कम्पलीट ब्लडकाउण्ट परीक्षणाधारे पाण्डु(anemia) रोगस्य व्यवच्छेदक निदानं वर्णयत् । 15
Describe the differential diagnosis of Pandu (anemia) on the basis of complete blood count.
5. वर्तमानकाले दशविध परीक्षायाः प्रासंगिकताम् प्रतिपादयत् । 15
Describe relevance of tenfold examination in present era.
6. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
(A) रोगबल । Rogabala.
(B) Lipid profile परीक्षणस्य उपादेयता । Utility of Lipid profile test.
(C) अष्टविध परीक्षा । Eight fold examination.
(D) HbA1C परीक्षण । HbA1C test.

GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR
PRELIMINARY YEAR M.D./M.S. (AYU.) EXAMINATION - OCTOBER - 2018

PAPER – II (OPTIONAL)

PRASUTI AVUM STRI ROGA

Date :09-10-2018
Tuesday

Time : 9:00 a.m. to 12:00 p.m.

सूचना - पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामपयोगः कर्तव्यः ।
Separate answer book are to be used for the each part.

PART - A (50 Marks)

1. प्रसूति एवं स्त्रीरोग क्षेत्रे त्रिदोषः धातु-उपधातुः महत्वं वर्णनं कुरु ।
Explain the concept of Tridosh, Dhātu and Upadhātu in relation to Prasuti and Striroga. (15)
2. प्रसूति एवं स्त्रीरोग क्षेत्रे प्रयुक्तानां विशिष्टः आयुर्वेदः चिकित्सा विधिः वर्णनं कुरु ।
Write the concept of special therapies of Ayurved used in Prasuti and Striroga. (15)
3. टिप्पणी कार्या : । Write short note : (20)
 - (a) स्त्री शुक्रः । Stree Shukra.
 - (b) प्रसूतिस्त्रीरोगे पथ्यापथ्यस्य महत्त्वम् ।
Importance of Pathya-Apathya in Prasuti and Striroga.
 - (c) गर्भाधानम् । Garbhadhana.
 - (d) व्रणदुष्टिः । Vrana Dushti.

PART - B (50 Marks)

4. स्त्रीजननांगानां प्रायोगिक रचना एवं क्रियायां महत्वं विस्तरेण वर्णनं कुरुत ।
Explain the applied anatomy and physiology of genito urinary system and its importance. (15)
5. गर्भिणीः परिचर्याः परामर्शः परीक्षणविधि महत्वं सविस्तरं वर्णयत ।
Write in detail the importance of antenatal care, advices examination procedures. (15)
6. टिप्पणी कार्या : । Write short note : (20)
 - (a) स्त्री-श्रोणिः । Female pelvis.
 - (b) अपराकार्याणी । Functions of placenta.
 - (c) एच.एस.जी. । HSG.
 - (d) गर्भनिरोधः । Contraception.

GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR
PRELIMINARY YEAR M.D./M.S. (AYU.) EXAMINATION - OCTOBER - 2018

PAPER – II (OPTIONAL)

KAUMARBHRITYA BALA ROGA

Date :09-10-2018
Tuesday

Time : 9:00 a.m. to 12:00 p.m.

सूचना - पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामपयोगः कर्तव्यः ।
Separate answer book are to be used for the each part.

PART - A (50 Marks)

1. आयुर्वेद एवं आधुनिक चिकित्सा विज्ञानानुसारेण बालमनोविज्ञानस्य वर्णनं कुरु ।
Describe the child psychology according to Ayurveda and modern science. (15)
2. बालरोगाणां सामान्य चिकित्सासूत्रोपचार चिकित्सा सिद्धान्तान् प्रतिपादयेत् ।
Write fundamentals of Ayurvedic treatment for childhood diseases. (15)
3. टिप्पणी कार्याः । Write short note : (20)
 - (a) व्याधितनवजातस्य लक्षणाः । Signs and symptoms of diseased newborn.
 - (b) फलप्राशनसंस्कार सार्थकता । Significance of Phalprashana Samskara.
 - (c) बालकस्य औषधि मात्रा । Drug dose for child.
 - (d) शरीरवृद्धिकर भावाः । Sharira Vruddhikara Bhava.

PART - B (50 Marks)

4. कौमारभृत्यानुसंधानक्षेत्रे उपयोगी कारकाः वर्णनं कुरु ।
Describe the important factors related to pediatric research methodology. (15)
5. व्याधिक्षमत्वसिद्धान्तस्य वर्णनं कृत्वा तस्य वर्धनार्थं उपायानां विवेचनं कुरु ।
Describe the concept of immunity and explain the different methods for promotion of immunity. (15)
6. टिप्पणी कार्याः । Write short note : (20)
 - (a) कम्पिलक । Kampilaka.
 - (b) दाडिम । Dadima.
 - (c) मुग्धरस । Mugdharasa.
 - (d) कृमिकुठाररस । Krimikuthara Rasa.

GUJARAT AYURVED UNIVERSITY, JAMNAGAR
PRELIMINARY YEAR M.D./M.S. (AYU.) EXAMINATION - OCTOBER - 2018

PAPER – II (OPTIONAL)

RACHANA SHARIRA

Date :09-10-2018
Tuesday

Time : 9:00 a.m. to 12:00 p.m.

सूचना : पृथक्-पृथक् विभागार्थं पृथक्-पृथक् उत्तरपुस्तिकानामपयोगः कर्तव्यः ।
Separate answer book are to be used for the each part.

SECTION- A

1. पुरुषः कारणं कस्मात् ? संदर्भसहितं विस्तारेण वर्णनं कुरु । 15
Describe in detail with reference why Purusha is Karana (cause).
2. गर्भोत्पत्तिकरभावानां विस्तारेण वर्णनं कुरु । 15
Explain Garbhotpattikara Bhava in detail.
3. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
(A) तंत्रिका ऊतकः । Nervous tissue.
(B) गर्भाशयस्य ऊतकीय संरचना । Histological structure of uterus.
(C) अंतःस्रावी ग्रंथियां । Endocrine glands.
(D) कर्म पुरुष । Karma Purusha.

SECTION- B

4. पेशी शारीरं सप्रकारं वर्णनीयं, अपिच पेशीस्य आधारभूतरचना सव्यावहारिकपक्ष 15
सविस्तारं सचित्रं प्रकाशयेत् ।
Describe Peshi (muscle) with classification, also enlighten the fundamental and applied anatomy in detail.
5. यकृतस्य वर्णनं सविस्तारं कुरु, अपिच तस्य उत्पादकीय आधारभूत रचना स्वरूपस्य 15
सस्पष्टं सचित्रं वर्णयेत् ।
Describe the liver in detail, and also clarify the fundamental anatomical basis of liver as an industrious organ with diagram.
6. टिप्पणी कार्याः । Write short notes. 20
(A) चतुर्विधः सिरा । Four types of Sira.
(B) मनोभावी मस्तिष्कः । Emotional brain.
(C) सोदाहरण कपालीय प्रतिक्षेप क्रिया । Cranial reflexes with example.
(D) सिरा धमनी स्रोतस विभेदः ।
Differential analysis between Sira, Dhamani and Srotas.
